

Läsnyckel

Hugo och Holger på kollo

av Oscar K. och Teddy Kristiansen

Hegas arbetsmaterial heter nu Läsnycklar – med lite mer fokus på samtal och bearbetning än tidigare. Vi vill att böckerna ska räcka länge och att läsaren ska aktiveras på olika sätt och på olika plan. Ibland fokuserar Läsnyckeln mest på innehållet, ibland mer på genren, språket eller formen, det beror på vilken titel det gäller.

Hugo och Holger på kollo är perfekt som egen nybörjarläsning men är också en fin bok att högläsa, redan från 4-5-årsåldern. I böckerna om Hugo och Holger finns det många undertexter och parallellberättelser att upptäcka. Läs eller lyssna, titta och hitta, och prata om era upptäckter – den här typen av böcker är extra bra att föra boksamtal om.

Och det finns fler underfundiga böcker om Hugo: *Hugo och Holger*, *Hugo och Holger går i skolan*, *Hugo får en hund* och *Hugo och Holger möter den hemska snö-mannen*.

Före läsningen

Titta (tillsammans) på omslagets framsida och läs bokens titel och baksidestexten (Tips! Scanna in omslaget och visa via dator så ser alla bra.) Fundera på/diskutera:

Har du läst om Hugo och Holger tidigare? Påminn er då vad de böckerna handlade om. Kommer du kanske ihåg hur Hugo och Holger lärde känna varandra och hur det kommer sig att Hugo slutar skolan?

Vad är ett kollo? Har du eller någon du känner varit på ett?

Peka på Hugo och på Holger. Var är de och vad har hänt med Hugo?

Titta noga på bilden. Ser du något mer?

Vad tror du att Holger ser, men som han inte kan berätta om, inte ens för sin bästa vän?

Nu har gruppen tillsammans skapat förförståelse, aktiverat egna känslor och är förhoppningsvis nyfikna på vad som kommer att hända på kollot och på vad det är Holger ser.

Nu läser vi!

Under läsningen

Att samtala om under läsningens gång:

Innehåll

Börja med att läsa kapitelrubrikerna – får du några idéer om vad som kommer att hända i boken?

Holgers hemlighet

Titta på sidan 4 och 5. Vad ser Holger?
Varför kan han inte berätta om det för någon?

Varför låter Holger Hugo vinna i skit-gubbe, tror du?

Men så en dag ...

Vad tror du att det står i brevet?
Varför tar Holger det lite lugnare?

Gå igenom packlistan på sidan 10-11 och titta på bilden. Vad ska de ha alla grejerna till?
Hugo ser nöjd ut. Hur har han fått packningen att hålla ihop?

Läs texten i bilden på sidan 12. Vad kan det vara för text? Blir du nyfiken? Följ länken:
<http://www.barnvisor.net/index.php?currentpage=2&la=>
Kan du fler buss-låtar? Sjung dem också!

Kan man ha stjärnor i ögonen? Har du sett det?

"Aj som katten!" skrek Hugo när han slog sig. Hur låter det när du gör dig illa?
Vad tror du att Py och Hugo kommer att hitta på nu?

Runt läger-elden

Titta på bilderna på sidan 16-17. Vad händer?
Hugo blir röd om kinderna. Varför?

Vad tror du att han svarar Py? Hade du svarat likadant?
Hur känner sig Holger?

Py drömmer om att bli chef. Vad gör en sådan? Skulle du vilja ha Py som chef?

Peka på killen som vill bli fastighetsmäklare. Varför drömmer han om ett hus?
Och vad gör en plastik-kirurg?

Råvaror, vad kan det vara som bra kockar behöver?

Håller du med om att Hugo är en helt vanlig pojke? Varför/Varför inte?
Vad tycker du att Hugo skulle passa som?

En riktig cirkus

Vems idé tror du att det är att leka cirkus?
Varför blir Holger så blek?

Hugo och Holger vill inte vara med längre och lämnar Py. Vad kommer att hända nu?

Titta på bilderna på sidan 24-25. Vad händer i tältet? Och utanför?
Vad tror du Hugo svarar Py?

Vem får bestämma

Varför tror du att Py vill bestämma så mycket?

"Det är jag eller elefanten!" skrek Py. Vad menar hon med det?
Stackars Hugo, vad kommer han att göra nu?
Hugo står på sig. Vad tror du hade hänt om han inte gjort det?

På natten ...

Vad pratar de om?
"Ja, du och jag, Holger. Hugo och Holger!" Vad tror du att orden betyder för de bägge?

Efter läsningen

Har du varit med någon som velat bestämma hela tiden? Hur var det?

Hur är det att vara ihop?

Varför blev Hugo egentligen ihop med Py?

Py tvingar Hugo att välja mellan henne och Holger. Varför då? Kan man kräva det när man är ihop?

Holger är så rädd att Hugo ska märka att han är elefant, men hade det gjort någon skillnad? Vad tror du?

Arbeta vidare

Brev Från Kolonien

Att åka på kollo är ett riktigt sommaräventyr. Cornelis Vreeswijk, en känd trubadur skrev om ett i visan *Brev Från Kolonien*. Låten är skriven som ett brev till föräldrarna till en av killarna på kollot. Lyssna på visan och ta reda på vad som händer på kollot.

Tänk om Hugo skrivit från kollot. Vad hade han skrivit om då? Skriv ett vykort var, byt med varandra och skriv ett svar tillbaka.

Packa inför kollo

Låtsas att du ska på kollo. Vad tar du med dig? Skriv en packlista och/eller rita din packning. Jämför era packningar i klassen. Tänkte du på att ta med dig något som dina klasskamrater inte tänkt på?

På cirkus

Holger blir så rädd när han ser att cirkusen är i stan att han helst inte vill gå utanför dörren. Om du var en elefant skulle du vilja vara en cirkuselefant då? Hur tror du att det är för djur och människor på cirkus? Är det annorlunda idag än det var förr?

När jag blir stor

Hugo och Holger är rätt nöjda som de är. Holger vill vara elefant och det är han ju, och Hugo trivs med att vara Hugo, men du kanske drömmer om att bli någonting speciellt när du blir stor? Har du ett drömyrke? Berätta om vad som lockar!

Du och jag, Alfred; Du och jag, Holger

Ibland kan man känna igen en annan berättelse i en historia man just läst. Slå t.ex. upp sidan 30-31. Holger har just valt Hugo framför Py och nu är det antligen bara de två igen. I texten står det: "Ja, du och jag, Holger. Hugo och Holger!" Är det någon i klassen som tycker att scenen påminner om något de läst, sett eller hört i en annan berättelse? Om inte, visa det här filmklippet "Du och jag Alfred" <http://www.youtube.com/watch?v=srPputONMt4>, där Emil i Lönneberga och Alfred går och badar. Prata med eleverna om hur berättelser lånar av varandra. Kommer de kanske på fler exempel?

Baka pinn-bröd

Nybakat pinn-bröd är enkelt att göra och gott på utflykten. Förbered degen hemma och ta med den ut till en plats där man får göra upp en läger-eld. Se till att ha en vuxen med. Leta reda på så raka pinnar som möjligt under buskar och träd. Och ta bort löst sittande bark och kvistar som sticker ut med en täljkniv.

Ingredienser till 12 bröd:

- 1 tsk salt
- 2 dl vatten, kallt
- 5 dl vetemjöl
- 2 tsk bakpulver
- 12 st pinnar, ca 50 cm långa

1. Blanda mjöl, bakpulver och salt i en skål.
2. Rör ner vattnet och knåda till en deg.
3. Dela upp degen i 10 delar vid läger-elden. Rulla degen mellan händerna till långa korvar som sedan snurras runt pinnarna.
4. Baka bröden ca 15 minuter över den falnande glöden. Snurra på pinnen då och då. När brödet lossnar från pinnen är det färdigt. Ät bröden med en klick smör i hålet som bildats efter pinnen.

Tre punkter och stora bokstäver

När man läst klart en berättelse kan man zooma in på detaljer i den. Titta på sidan 8. Varför avslutas kapitelrubriken med tre punkter och varför börjar nästa rad med tre till? Diskutera varför författaren valt att skriva så här. Titta sedan på sidan 28. Några av orden är skrivna med stora bokstäver. Vilka signaler ger det?

Dubbla betydelser

"Hon kommer att gå långt", står det på sidan 29. På bilden ger sig Py av med stora steg. Hon kommer alldeles säkert att gå långt, så arg som hon är, men att gå långt kan ha en annan betydelse också. Ibland säger man så om någon man tror kommer att bli framgångsrik. Visa dina elever att en mening ibland kan ha olika betydelser. Har de kanske rentav hört uttrycket i andra sammanhang? Och vad tror klassen, kommer Py att gå långt?

Hugo och Holger som film

Oscar K, Teddy Kristiansen och Margit Rosenaa Platz har gjort en kortfilm om Hugo och Holger. Titta på den: <http://vimeo.com/23308693>

Var är Hugo och Holger den här gången? Känner du igen dem? Tror du att *Hugo och Holger på kollo* skulle kunna bli film? Vilken slags musik skulle du i så fall välja som filmmusik?

Gör pappdockor

Teddy Kristiansens illustrationer liknar pappdockor. Det ser ut som om figurerna klippts ut och fästs mot bakgrunden. Kopiera och förstora några sidor ur boken. Klipp ur figurerna och sätt fast dem på pinnar (gamla glasspinnar passar utmärkt) och spela upp en eller flera episoder ur boken för era klasskompisar.

Den lilla gula krabaten och den lilla musen

En del berättelser berättar flera historier samtidigt, medan andra nöjer sig med en. Oscar K och Teddy Kristiansens böcker om Hugo och Holger innehåller fler berättelser och bifigurer. Man brukar tala om parallellhandlingar för att två eller flera handlingar pågår samtidigt. Tala med dina elever om begreppen. Följ sedan den lilla gula och spretiga krabaten och musens berättelse genom boken och låt barnen skriva ner/berätta dess historia.

Mycket läsnöje!